

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne (kustantajan versio).

Viite:

Lauhanen, R. (2021). Koneyrittäjät apuna metsäpalojen torjunnassa.
Koneyrittäjä, 52(6), 38–39.

Koneyrittäjät apuna metsäpalojen torjunnassa

Kulunut hellekesä on tuonut ikäviä uutisia Kanadan ja Kalajoen hurjista helteistä ja metsäpaloista. Koneyrittäjät ja turveyrittäjät avustivat viranomaisia Kalajoen palojen sammutustöissä. Kun palojen pelätään yleistyvän, on metsäkonekouluihin hyvä antaa myös palontorjuntaoppia. Yhteiskunnan tulisi lisäksi varata riittävät resurssit koneyrittäjille palojen sammutustehtäviin. Myös alan konekehitykseen on panostettu viime vuosina.

TEKSTI JA KUVAT: RISTO LAUHANEN, SEAMK.

Tulen jälkeä metsässä.

Tuli on aina ollut osa metsäluonnon kiertokulkua. Muun muassa Kanadan länsiosissa kaarnakuoriaisten tappamat havupuut muodostavat kuivia palopesäkkeitä, jotka syttyvät helposti salamaniskusta palamaan. Metsäpalo saa kontortamännyn siemenet itämään, ja uusi puusukupolvi syntyy luontaisesti.

Kanadan ja Kalajoen lisäksi pahoja metsäpaloja on sattunut viime aikoina eteläisessä Euroopassa, Kaliforniassa ja Venäjällä. Metsän kannalta tuli on kaksijakoinen asia. Metsäpaloja pelätään ja torjutaan vakavasti. Toisaalta kulotuksia toivotaan Suomessa nykyistä enemmän metsien luontaisen uudistamisen helpottamiseksi ja luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi.

Vakavia paloja Kaakkois-Aasiassa

Metsäpalo voi saada alkunsa salamasta, nuotiosta, tupakasta tai muusta huolimattomasta tulenkäytöstä. Metsäpalovaroituksen aikaan avotulen teko on ehdottomasti kiellettyä. Yksilö- ja itsekeskeisessä yhteiskunnassa metsäpaloaaran takia voidaan kuitenkin yrittää rajoittaa metsäkoneitöitä, mutta samaan aikaan halutaan etuoikeutta oman juhannuskokon tai omien retkinuotioiden sytyttämiseen.

Kuivina kausina tropiikin metsäpalot ovat todella pahoja, mitä sain aikanaan Malesian Kuala Lumpurissa ihmetellä Metsäntutkimuslaitosten kansainvälisen liiton eli IUFRO:n konferenssissa vuoden 2000 elokuussa. Sankat savusumut aiheuttavat ihmisille pahoja hengitysvaikeuksia, ja huonon näkyvyyden takia sankat savusumut voivat aiheuttaa vakavia laiva- ja lento-onnettomuuksia Kaakkois-Aasiassa.

Vuonna 1960 Sallan kunnassa riehunut Tuntsan metsäpalo lienee lajissaan Suomen suurin 20 000 hehtaarin paloalalla. Tammelan metsäpalo oli 1990-luvun lopulla. Muistan, kun Tammelan palon jälkeen valtatie kakkosen varrella saattoi kuutamolla aistia aaveista tunnelmaa.

Metsäpalo on aina niin vakava asia, että terveen, työkykyisen ja -ikäisen kansalaisen on autettava palon sammutuksessa viranomaisen käskystä. Suomen kattava metsäautotieverkosto, tuhannet vesistöt ja kansalaisten vastuunsa tunteva asenne ovat helpottaneet metsäpalotilannetta. Mutta salaman sytyttämille metsäpaloille ei voida mitään.

Metsien vajaakäyttö lisäisi paloja

Seinäjoen ammattikorkeakoulussa usein vierailut, eteläpohjalaislähtöinen professori Douglas Piirto oli aikanaan Kalifornian kuvernöörin eli Arnold Schwarzeneggerin neuvonantajana metsäpaloasioissa. Piirto korosti usein metsäteollisuuden taantumisen ja talousmetsien vajaakäytön olleen osasyynä Kalifornian paloihin. Hyönteiset tappavat harventamattomien metsien heikot puut ja karietta muodostuu kuiviin metsänpohjiin. Kun salama iskee, on metsäpalo valmis helteisissä oloissa.

EU:n tavoitteena puolestaan on ollut metsäpaloja kestävä metsien käyttö. Metsäpalot ovat koskettaneet vahvasti Natura 2000 -suojelualueita, joilla on ollut lähes puolet EU:n palaneesta metsäalasta. Talousmetsien hyvällä hoidolla paloja voidaan ehkäistä aiempaa paremmin.

Palontorjuntaan panostettava

Kuluvan kesän metsäpalo Kalajoella on ollut varoittava esimerkki suomalaisille.

Koneyrittäjillä ja turveyrittäjillä oli tärkeä tehtävä palojen sammutuksessa viranomaisten apuna. Etelä-Pohjanmaan pelastusjohtaja Harri Setälän mukaan tilajaa maksaa koneyrittäjille kulutetun tuntitaksan mukaan.

Kun metsäpalojen ennakoidaan yleistyvän osana ilmastonmuutosta, niin jatkoa ajatellen metsäkonekouluihin on tarpeen antaa palojen ja kulojen sammutusoppia tuleville koneenkuljettajille. Hyvät ja toimivat metsäautotiet ovat etuna palojen sammutuksessa. Koneyrittäjillä on ollut keskeinen rooli metsäautoteiden rakentamisessa ja perusparannuksessa. Tietoihinkin tarvitaan riittävät resurssit jatkossa.

Myös sammutuskaluston kehittämiseen on panostettu. Suomessa metsäkonevalmistajan Ponsse

on kehittänyt eteläsavolaisten alan ammattilaisten kanssa metsäpalojen sammutuskalustoa. Maailmanlaajuinen metsäpalojen yleistymisen voi edistää myös suomalaista metsäkonevalmistusta.

Bijol-nimisen yrityksen valmistama, slovenialainen MFT 240 6x6 Fire Combi Machine (yhdistelmä-kone puutavaran metsäkuljetukseen ja metsäpalojen sammutukseen) esiteltiin Austrofoma -metsäkone messuilla Itävallassa lokakuussa 2019. Kokonaisuus painaa noin 30 tonnia. Kuormatilan paikalle voi sijoittaa 5 tai 10 tonnin vesisäiliöt. Vesi lähtee kuin vesitykistä kohti paloa. Palokaluston kehittämisessä on siis tärkeää ottaa huomioon metsäkoneiden monikäyttöisyys. Pelkkä erikoiskone vähillä työtunneilla sitoisi vain liikoja pääomia.

Slovenialainen MFT 240 6x6 Fire Combi Machine metsäpalojen sammutukseen.

Koneyrittäjän tekemä rakenne tulen leviämisen estämiseksi.

